

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียน อาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร FACTORS AFFECTING THE SUCCESS IN THE REJECTION OF NARCOTICS AMONG PUBLIC SECTOR VOCATIONAL STUDENTS IN THE BANGKOK METROPOLITAN

ณัฐธิดา เดชมิตร*

■ บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้และทักษะการปฏิเสธยาเสพติดและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวหรือโครงการ To Be Number One จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ ค่าอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Independent t-test และ One way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเชิงชั้น (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่ระดับชั้นแตกต่างกันจะมีระดับความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดแตกต่างกัน และจากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษา

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษา ภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านการควบคุมตนเองสามารถทำนายความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษา ภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 11.6

ดังนั้น ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวและโครงการ To Be Number One เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวมีส่วนช่วยให้นักเรียนอาชีวศึกษามีความรู้และมีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดในระดับมาก อีกทั้งควรส่งเสริมการควบคุมตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษามีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติด สามารถที่จะคิดไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียของยาเสพติด และอดทน อดกลั้นต่อคำชักชวนให้ทดลองยาเสพติด ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในเรื่องยาเสพติด และควรสนับสนุนให้นักเรียนอาชีวศึกษาต่างระดับชั้นได้แลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องยาเสพติดและทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดในรูปแบบพี่สอนน้อง เนื่องจากทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ และเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา

■ Abstract

This research aimed to study and compare level of rejection of narcotics among public

sector vocational students in Bangkok Metropolitan as well as exploring the factors affecting the success in rejection of narcotics among the same group students. The study deployed the quantitative research, distributing questionnaires to 400 vocational students working toward earning vocational diploma (Lower Certificate) in the drug-free institutions or to be number one campaign. Data were analyzed with the statistical methods such as Frequency Distribution, Percentage, Mathematical Mean, Standard Deviation, Independent t-test and One way ANOVA, including Multiple regression analysis.

The findings suggest that different vocational students in different class level had different level of knowledge and skills in rejecting narcotics and the study of factors affecting narcotic also reveals students self-control related to the rejection of narcotics, having the statistically significance 0.05 and self-control could predict the success in the rejection of vocational students in Bangkok Metropolitan 11.6 percent.

Therefore, the promotion activities should be arranged for the educational institutions that participate in the drug-free program and To Be Number One campaign assisting the student to gain knowledge in such matter. According to the study outcomes, the public vocational school participated in the campaign had helped

the students to gain knowledge and skills to reject narcotics at high level. In addition, students should be encouraged to have strong will against narcotics, seeing the danger and effect of narcotics, so they could not be persuaded easily into using narcotics, which considered the best immunity against narcotics. Moreover, other level of vocational students should be encouraged to share knowledge in narcotics and skills in rejecting narcotics as being the older teaching the younger generation because part of the students' skills derived from experiences, learning and accumulation of knowledge through learning.

■ บทนำ (Introduction)

ปัญหา ยาเสพติด เป็นปัญหาระดับสากลที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNODC ได้ตระหนักถึงภัยร้ายแรงของยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงได้ระดมเงินจำนวนมากเพื่อนำมาแก้ไขปัญหายาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศพม่าที่เป็นแหล่งต้นกำเนิดของยาเสพติด และยังเป็นประเทศที่มีอาณาบริเวณติดต่อกับประเทศไทย ทำให้การไหลเข้ามาของจำนวนยาเสพติดเป็นไปโดยง่าย ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงเป็นที่เฝ้าระวังและทำการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางในการป้องกัน

ต่อไป (พินิตกาญ ตุลาคม, 2556)

ปัญหา ยาเสพติด นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ การนำเสนอข่าวการจับกุมยาเสพติดมีขึ้นให้เห็นอยู่เป็นประจำ ซึ่งยาเสพติดถือว่าเป็นตัวการบ่อนทำลายชาติและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศต่อสายตานานาชาติ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนพบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดสูงเป็นอันดับหนึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 และจำนวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ในรายงานสถานการณ์ปัญหา ยาเสพติดยังแสดงให้เห็นว่าพื้นที่กรุงเทพมหานครเพียงพื้นที่เดียวมีส่วนการจับกุมคดียาเสพติดสูงถึงร้อยละ 16.3 ของประเทศเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น (สำนักงานปปส., 2553)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลทุกยุคสมัยต่างให้ความสำคัญในการพยายามแก้ไขและกำหนดนโยบายเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด แต่การดำเนินงานยังไม่สามารถที่จะเอาชนะปัญหายาเสพติดได้อย่างหมดสิ้น ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการประเมินช่วงอายุที่มีความเสี่ยงในการเข้าไปใช้ยาเสพติดพบว่า เยาวชนในช่วงอายุ 13-18 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงมากที่สุด (สำนักงานปปส., 2552) นอกจากนี้ ช่วงอายุที่ใช้ยาเสพติดครั้งแรกของผู้เข้ารับการบำบัดมากกว่าร้อยละ 50 จะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-19 ปี (ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด, 2554)

เมื่อจำแนกลงไปถึงเกณฑ์อายุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดจากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2557) พบว่า ในช่วงอายุที่เด็กกระทำผิดมากที่สุดคือ ช่วงอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ซึ่งอายุดังกล่าว เป็นช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายรวมทั้งนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัด สถาบันอาชีวศึกษา โดยเป็นช่วงที่อยู่ในวัย คึกคะนอง ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน และต้องการแสดงความเป็นตัวตน จึงทำให้เด็ก กลุ่มนี้มีการกระทำความผิดมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญและร่วมกัน หาแนวทางในป้องกันเด็กและเยาวชนกลุ่ม เสี่ยงนี้มิให้กระทำผิดอีกต่อไป

จากผลการวิจัยเชิงสำรวจของศูนย์วิจัย เอบีซี เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชน ในปี 2550 พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีโอกาส และความเป็นไปได้ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับ สารเสพติดประกอบด้วย กลุ่มเด็กที่มีทัศนคติ ที่ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กลุ่มที่มีวัฒนธรรมหรือ วิถีชีวิตยอมรับการใช้ยาเสพติด กลุ่มที่ใช้ชีวิต หรือใช้เวลาในทางที่ไม่ควร เช่น หนีเรียน มีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม ติดเกม เสพสื่อ ลามก กลุ่มที่มีความเอนเอียงต่อพฤติกรรม แข่งรถแข่ง และกลุ่มที่มีปัญหาครอบครัว ทั้งนี้เด็ก ที่มีลักษณะพฤติกรรม ทัศนคติ ค่านิยม โอกาส และเงื่อนไขปัจจัยในการใช้ชีวิตที่มีโอกาสและ แนวโน้มที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มากกว่าบุคคลอื่นหรือตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่มี แนวโน้มเข้าสู่การใช้ยาเสพติดมากกว่าบุคคล อื่น ซึ่งมีการนิยามว่า “เด็กกลุ่มเสี่ยง” ซึ่งรวมถึง เด็กที่สังคมมองในเชิงลบ อันได้แก่เด็กที่มี พฤติกรรมนอกเหนือไปจากบรรทัดฐานของ

สังคมจนถูกตีตราในเชิงลบ เช่น เยาวชนที่อยู่ใน แก๊งที่ใช้ความรุนแรง ซึ่งรอมือเตอร์ไซด์ หนีเรียน เป็นต้น (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด, 2554)

นักเรียนอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มเยาวชนที่อยู่ใน วัยคึกคะนอง อยากรู้อยากลอง ต้องการสร้าง ตนเองและการยอมรับในกลุ่มเพื่อน กล้าทำสิ่งที่ ทำหาย และมีแรงผลักดันทางอารมณ์สูง อีกทั้ง ยังอยู่ในช่วงอายุ 13-18 ปี ที่ถือว่าเป็นวัยเสี่ยงใน การใช้ชีวิต (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด, 2552) นอกจากนี้ นักเรียน อาชีวศึกษายังมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง การก่อเหตุทะเลาะวิวาทก่อความวุ่นวายให้กับ สังคม การรวมกลุ่มซึ่งรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็น พฤติกรรมที่ถูกสังคมมองในเชิงลบ การรวมเป็น กลุ่มแก๊งค์มักจะมีเรื่องยาเสพติดหรืออบายมุข เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ เห็นได้จากข่าวการ จับกุมนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะ วิวาท โดยก่อนก่อเหตุมักจะใช้ยาเสพติดผสมกับ เครื่องดื่ม แสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติด

อย่างไรก็ตาม กระทรวงศึกษาธิการได้มี นโยบายให้ทุกโรงเรียนในสังกัดดำเนินการและ เข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาว เพื่อช่วยให้ สถานศึกษามีมาตรการในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียน รวมทั้ง มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านภัยร้าย จากยาเสพติดในสถานศึกษาให้นักเรียนผ่าน โครงการ To Be Number One ซึ่งถือเป็นการ สร้างภูมิคุ้มกันในเรื่องการป้องกันยาเสพติด ให้กับนักเรียนเป็นอย่างดี และเป็นการกระตุ้น เตือนให้นักเรียนตระหนักถึงโทษของยาเสพติด

ทำให้เด็กมีทักษะที่ดีในการใช้ชีวิตและมีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดที่ดีเช่นกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าการที่โรงเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐได้เข้าร่วมโครงการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในโครงการสถานศึกษาสีขาวหรือโครงการ To Be Number One ย่อมส่งผลให้นักเรียนในสถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีทักษะการปฏิเสธยาเสพติดที่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานักเรียนอาชีวศึกษาด้วยคำถามการวิจัยว่า อะไรที่ให้นักเรียนอาชีวศึกษาไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และนำมาสู่การศึกษาเพื่อหา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร”

■ วัตถุประสงค์การวิจัย (Objective)

- 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ในเรื่องยาเสพติดและทักษะการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

■ วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธ

ยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้ทำการศึกษากับนักเรียนอาชีวศึกษาภาคีรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 แห่ง ซึ่งมีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 23,871 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาร์ว ยามาเน่ ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 393 คน จึงแบ่งการเก็บข้อมูลแบบโควตา (Quota Sampling) ตัวอย่างโรงเรียนละ 20 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช. เท่านั้น ซึ่งจะเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามนักเรียนอาชีวศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติด

การสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้จากหนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และข้อเสนอแนะ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ
- 2) นำแนวความคิด ทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ตำรา หนังสือ วิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ต้องการจะศึกษาดังนี้

- ปัจจัยด้านระดับความรู้ในเรื่องยาเสพติด และทักษะการปฏิเสธยาเสพติด พัฒนามาจาก

หนังสือเรียนหมวดทักษะชีวิต การป้องกันตนเองจากภัยสังคม (2000-1604) จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 การป้องกันอันตรายจากสารเสพติด (กิตติ ปรมัตถผล และโสภณ เสือพันธ์, 2556) และทักษะชีวิตในการพัฒนาสุขภาพ (2000-1609) จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 อันตรายจากสารเสพติด (กิตติ ปรมัตถผล และโสภณ เสือพันธ์, 2556)

- ปัจจัยด้านการควบคุมตนเอง พัฒนามาจากหนังสือทฤษฎีอาชญาวิทยาร่วมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน (ชาญคณิต สุริยะมณี, 2554) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี (ศุภร ชินะเกตุ, 2553) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (อริสรา สมิต์ปรีชา, 2550)

- ปัจจัยด้านความผูกพันต่อสังคม พัฒนามาจากหนังสือทฤษฎีอาชญาวิทยาร่วมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน (ชาญคณิต สุริยะมณี, 2554) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี (ศุภร ชินะเกตุ, 2553)

- ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อน พัฒนามาจากหนังสือทฤษฎีอาชญาวิทยาร่วมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน (ชาญคณิต สุริยะมณี, 2554) ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี (ศุภร ชินะเกตุ, 2553) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (อริสรา สมิต์ปรีชา, 2550)

3) นำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปให้คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แนะนำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบแบบสอบถาม

5) ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างและไม่ใช่พื้นที่กลุ่มเป้าหมายแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.712

6) นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้ในเรื่องยาเสพติด โดยใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

3. ศึกษาอิทธิพลของความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis)

■ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Results)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 219 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.8 มีอายุ 16 ปี จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีผลการเรียนเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 3.00 จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54.0 ศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวช. 1 จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 และเรียนในสาขาวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและทักษะการปฏิเสธยาเสพติดอยู่ในระดับมาก จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา มีระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและทักษะการปฏิเสธยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 และมีระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและทักษะการปฏิเสธยาเสพติดอยู่ในระดับน้อย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้และทักษะการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษากับเพศ อายุ ระดับชั้น สาขาวิชาที่เรียน และผลการเรียนเฉลี่ย

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีระดับชั้นแตกต่างกันจะมีความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ นักเรียนอาชีวศึกษาที่มี เพศ อายุ สาขาวิชาที่เรียน และผลการเรียนเฉลี่ย แตกต่างกันจะมีความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่าระดับความรู้

ในเรื่องยาเสพติดและทักษะการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการควบคุมตนเอง ด้านความผูกพันต่อสังคม ด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อน และความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าปัจจัยด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านการควบคุมตนเองสามารถทำนายความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 11.6

■ สรุปผลและอภิปรายผล (Discussion and Conclusion)

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้และทักษะการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาในเรื่องยาเสพติด

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีระดับชั้นแตกต่างกันจะมีความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ นักเรียนอาชีวศึกษาที่มี เพศ อายุ สาขาวิชาที่เรียน และผลการเรียนเฉลี่ยแตกต่างกัน จะมีความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ระดับชั้น นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีระดับชั้นต่างกันจะมีความรู้และทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จีวรวรรณ สารสิทธิ์ (2550) โดยพบว่านักเรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าย่อมมีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่มากกว่า จึงทำให้มีการคิด การใช้เหตุผล และทักษะในด้านต่าง ๆ มากกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า รวมถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องยาเสพติด การมีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้และเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา ดังนั้น ระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านการควบคุมตนเอง

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่ามีความเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับมาก คือ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าในด้านการควบคุม

ตนเอง ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประเด็นหากมีคนมาชักชวนให้ลองยาเสพติด ท่านจะตอบตกลงทันที ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ข้อคำถามดังกล่าวมีเกณฑ์การให้คะแนนสลับกับเกณฑ์การให้คะแนนแบบปกติ ซึ่งหมายความว่า หากมีคนมาชักชวนให้ทดลองใช้ยาเสพติด นักเรียนอาชีวศึกษาจะตอบปฏิเสธทันที แสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครมีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นท่านชอบชวนขายหาสิ่งต่าง ๆ มาครอบครอง แม้ว่าสิ่งนั้นจะทำให้ความเดือดร้อนให้กับคนอื่นก็ตาม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อคำถามดังกล่าวมีเกณฑ์การให้คะแนนสลับกับเกณฑ์การให้คะแนนแบบปกติ หมายความว่า นักเรียนอาชีวศึกษาจะไม่ชวนขายหาสิ่งใดมาครอบครอง หากสิ่งนั้นจะทำให้ความเดือดร้อนให้กับคนอื่น แสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครมีการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ การควบคุมตนเองสูงจะทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำ ดังเช่น นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีการควบคุมตนเองสูง จะมีความอดทน อดกลั้นมิให้ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

สอดคล้องกับทฤษฎีของเฮอร์ชและก๊อดเฟรดสัน (Hirschi and Gottfredson) ได้นำเสนอทฤษฎีอาชญาวิทยาใหม่ขึ้นมาซึ่งมีการพัฒนามาจากทฤษฎีพันธุทางสังคมของเฮอร์ช ทฤษฎีนี้เรียกว่า “ทฤษฎีการควบคุมตนเอง” (Self-control theory) ได้ถูกนำเสนอเพื่ออธิบายความแตกต่างของปัจเจกชนในเรื่องคุณสมบัติส่วนบุคคลที่จะระงับหรือควบคุม

ตนเองไม่ให้ไปประกอบอาชญากรรม ซึ่งหมายความว่ารวมถึงอาชญากรรมทุกประเภททุกสภาวะ และทุกสภาพแวดล้อม ทฤษฎีการควบคุมตนเองนำเสนอว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากรรมค่อนข้างต่ำตลอดเวลา (Gottfredson & Hirschi, 1990) ในขณะที่บุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมสูงมาก ดังนั้น การควบคุมตนเองจึงเป็นเครื่องยับยั้งหรือดักลั่นที่ป้องกันไม่ให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรม นอกจากนี้ สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมเป็นเพียงตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอาชญากรรมออกมาเท่านั้น ซึ่งหมายความว่า สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต้องมีอยู่ก่อน พฤติกรรมอาชญากรรมถึงจะแสดงออกมา แต่ว่า ก๊อดเฟรดสันและเฮอร์ซิกิไม่ได้ระบุชัดเจนว่า สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยภายนอกหรือตัวกระตุ้นให้บุคคลละเว้นไม่ประกอบอาชญากรรมหรือเร่งเร้าให้บุคคลประกอบอาชญากรรม นอกจากการควบคุมตนเองจะถูกใช้อธิบายสาเหตุพฤติกรรมอาชญากรรมแล้วยังได้นำมาใช้อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่นๆ เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ผิดจริยธรรม

แหล่งกำเนิดหรือบ่อเกิดของการควบคุมตนเองต่ำก็คือ การไม่มีประสิทธิภาพหรือไม่สมบูรณ์ของการขัดเกลาทางสังคม (Ineffective or Incomplete Socialization) ซึ่งบิดา-มารดาหรือผู้ปกครองเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างการควบคุมตนเองสำหรับบุคคล ผู้ปกครองที่ผูกพันกับบุตร อบรมสั่งสอนบุตรอย่างใกล้ชิด จะมีส่วนช่วยเหลือให้เด็กมีการขัดเกลาทาง

สังคมให้มีการควบคุมตนเองได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามเด็กหรือเยาวชนที่ถูกเลี้ยงดูมาโดยผู้ปกครองที่ไม่เอาใจใส่ จะมีแนวโน้มเป็นบุคคลที่ไม่มีความคิดไตร่ตรองไม่คำนึงถึงบุคคลอื่น ขอบความเสี่ยง และมีความคิดอ่านไม่กว้างไกลซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำ และเด็กหรือเยาวชนนี้ก็มีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกระทำผิดกับบุคคลอื่น นอกจากนี้โรงเรียนและสถาบันสังคมอื่นๆ ก็มี ส่วนช่วยสร้างการควบคุมตนเองให้แก่บุคคลได้ด้วย แต่สถาบันครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการสร้างการควบคุมตนเอง หลังจากที่บุคคลได้มีการสร้างการควบคุมตนเองแล้วก็เป็นการยากที่การควบคุมนั้นจะสูญหายไป (พรชัย ชันดี และคณะ, 2543)

ดังนั้น บุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงย่อมมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากรรมค่อนข้างต่ำตลอดเวลา โดยเชื่อว่า คนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองต่ำนั้น มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปสู่การกระทำผิดได้ง่ายกว่าคนที่มีความสามารถในการควบคุมตนเองสูง และมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมสูง ดังนั้น การควบคุมตนเองจึงเป็นสิ่งที่กำหนดและคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้เกิดความอดทนและอดกลั้นในการที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้สภาพแวดล้อมเป็นเพียงตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอาชญากรรมออกมา ทฤษฎีนี้มีการนำมาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบน อาทิเช่น การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเหล่านี้การที่บุคคลจะเลือกที่จะกระทำหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกของบุคคลและการควบคุมตนเอง อาทิเช่น

การสูบบุหรี่หากสามารถถอนออกแล้วต่อความอยากแล้วก็จะไม่สูบบุหรี่เป็นต้น (สุณีย์ ภัลลจิตฺต, 2557)

สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภร ชินะเกตุ (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยผลการศึกษพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ การควบคุมตนเอง ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาพัทธ์ อารีญาติ (2549) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยผลการศึกษพบว่า การควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

โดยสรุป การควบคุมตนเองมีผลต่อการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าการที่เด็กอาชีวศึกษามีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดเป็นผลมาจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ส่งเสริมให้แต่ละสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวและโครงการ To Be Number One โดยได้เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษามีภูมิคุ้มกันตนเองจากยาเสพติด การควบคุมตนเองจึงมีผลโดยตรงต่อการปฏิเสธยาเสพติด ทั้งนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเอง (self-control) โดยเชื่อว่าบุคคลที่มีการควบคุมตนเองสูงจะมีการระงับหรือควบคุมไม่ให้ตนเอง

มีพฤติกรรมยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ในขณะเดียวกันบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากกว่า ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันในการปฏิเสธยาเสพติดให้กับนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

2.2 ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐในเขตกรุงเทพมหานครจากงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ด้านความผูกพันต่อสังคม และด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อน โดย

ปัจจัยด้านความผูกพันต่อสังคม ในด้านความผูกพันต่อสังคมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ 1) ความผูกพัน (Attachment) เนื่องจากนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และชุมชนต่างกัน นักเรียนอาชีวศึกษาไม่พร้อมที่จะพูดคุยปรึกษาเรื่องส่วนตัวหรือให้ความไว้วางใจในการพูดคุยปรึกษากับคนใกล้ชิด จึงทำให้ความผูกพันมีความอ่อนแอ 2) ข้อผูกมัด (Commitment) นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตตามข้อผูกมัดของสังคม คือ การได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อหวังประกอบอาชีพสุจริตในอนาคต และมุ่งหวังที่จะมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จ จึงไม่อยากจะกระทำผิดกฎหมายหรือเสพยาเสพติด เนื่องจากจะทำให้เสี่ยงต่อการสูญเสียเป้าหมายในชีวิต 3) การเข้าร่วม (Involvement) นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น การส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้

กับนักเรียน 4) ความเชื่อ (Belief) นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความเชื่อและมีทัศนคติตามหลักคำสอนศาสนา นักเรียนอาชีวศึกษามีความเชื่อว่าการขายยาเสพติดและการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมจากผลการวิจัยพบว่าความผูกพัน (Attachment) ของนักเรียนอาชีวศึกษามีความอ่อนแอจึงทำให้ปัจจัยด้านความผูกพันต่อสังคมไม่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติด ทั้งนี้หากองค์ประกอบทั้งสี่ด้านมีความเข้มแข็งจะเป็นผลให้นักเรียนอาชีวศึกษามีพฤติกรรมที่ห่างไกลจากยาเสพติดและสามารถปฏิเสธยาเสพติดได้

ปัจจัยด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อน
พบว่า การคบเพื่อนของนักเรียนอาชีวศึกษาไม่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติด เนื่องจากเพื่อนนักเรียนบางคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน มีการรวมกลุ่มแก๊ง และนักเรียนบางคนมีเพื่อนที่ติดยาเสพติดหรือรู้แหล่งจำหน่ายยาเสพติด แต่การจะรับเอาพฤติกรรมเสี่ยงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน เช่น ความเข้มข้นในการคบหา การยอมรับในพฤติกรรมเสี่ยงนั้น การยอมรับที่จะละเมิดกฎหมาย แม้ว่านักเรียนจะมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนแต่การมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะติดยาเสพติดจากอิทธิพลของการคบเพื่อนจำเป็นต้องครบตามองค์ประกอบของการเรียนรู้และยอมรับเอาพฤติกรรมเสี่ยงเช่นเดียวกันกับการปฏิเสธยาเสพติด แม้ว่านักเรียนจะคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปบ้างแต่การเลือกตัดสินใจที่จะปฏิเสธยาเสพติดขึ้นอยู่กับตัวของนักเรียนเอง ดังนั้นปัจจัยด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อนจึงไม่มีผลต่อการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษา

■ ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่าด้านการควบคุมตนเองส่งผลสำเร็จต่อการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนอาชีวศึกษา ดังนั้น

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาวและโครงการ To Be Number One เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาภาครัฐเข้าร่วมโครงการสถานศึกษา สีขาวหรือโครงการ To Be Number One มีส่วนช่วยให้นักเรียนอาชีวศึกษามีความรู้และมีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดในระดับมาก

2. ควรส่งเสริมปัจจัยด้านการควบคุมตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้นักเรียนอาชีวศึกษามีทักษะในการปฏิเสธยาเสพติด สามารถที่จะคิดไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียของยาเสพติด และอดทนอดกลั้นต่อคำชักชวนให้ทดลองยาเสพติด ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในเรื่องยาเสพติด

3. การรักษาการควบคุมตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็งขึ้นนั้นควรดำเนินการโดยการสร้างความตระหนักรู้ถึงความไม่คุ้มค่าและไม่คุ้มเสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งในเรื่องผลกระทบที่มีต่อสภาพร่างกายตนเอง โทษอันเนื่องมาจากการกระทำผิดต่อกฎหมาย และผลจากบทลงโทษทางสังคม

4. สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมการควบคุมตนเองของนักเรียนอาชีวศึกษาทั้งผ่านการอบรมเลี้ยงดูการว่ากล่าวตักเตือน และการสร้างความรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด

5. ควรสนับสนุนให้นักเรียนอาชีวศึกษาต่างระดับชั้นได้แลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องยาเสพติดและทักษะในการปฏิเสธยาเสพติด ในรูปแบบที่สอนน้องเนื่องจากทักษะในการปฏิเสธยาเสพติดของนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ และเพิ่มขึ้นตามระดับการศึกษา

6. อาจารย์ควรให้ความสนใจกับนักเรียนอย่างใกล้ชิด สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้สึกเกิดความผูกพันและเกิดความไว้วางใจสามารถที่จะปรึกษาปัญหาต่างๆ ในด้านครอบครัวควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับบุตรหลานโดยให้การอบรมเลี้ยงดู มอบความรัก ความอบอุ่น และเป็นต้นแบบที่ดีในเรื่องยาเสพติดกับบุตรหลาน นอกจากนี้ชุมชนควรมีการสอดส่องพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในอนาคต

7. ควรจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนอาชีวศึกษาได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนรุ่นพี่ และรุ่นน้องในโรงเรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิเสธยาเสพติดมากขึ้น

2. ควรเลือกศึกษาในสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนร่วมด้วย หรือทำการศึกษาในระดับชั้นอื่นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

3. ควรศึกษาในกลุ่มเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาร่วมด้วย

■ เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2557). **รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2556**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กิตติ ปรมดีผล และโสภณ เสือพันธ์. (2556). **การป้องกันตนเองจากภัยสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- กิตติ ปรมดีผล และโสภณ เสือพันธ์. (2556). **ทักษะชีวิตในการพัฒนาสุขภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- จิรวรรณ สารสิทธิ์. (2550). **การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตเทศบาลตำบลท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. รายงานการศึกษาระดับรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี. (2554). **ทฤษฎีอาชญาวิทยาร่วมสมัยกับการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน**. นนทบุรี: หินหยางการพิมพ์.
- ปิยาพัทธ์ อารีญาติ. (2549). **พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเสพยาบ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรชัย ชันดี และคณะ. (2543). **ทฤษฎีและงาน**

- วิจัยทางอาญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัท บุ๊คเน็ต จำกัด.
- ศุภร ชินะเกตุ. (2553). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติดของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). **หนังสือศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดด่วนที่สุด ที่ ยธ 0759/712 เรื่องการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง**, 1 เมษายน 2551.
- ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2547). **รายงานผลการสำรวจประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ครั้งที่ 4**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2554). **ปฏิบัติการวาระแห่งชาติ “พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด” สาระสำคัญสถานการณ์ยาเสพติดและความหนาแน่นของปัญหายาเสพติดระดับอำเภอ**. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2552). **ความรู้และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สุณีย์ กัลยาจิตร์. (2557). **ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนแนวทางการป้องกันและแก้ไข**. นครปฐม: สันทิตว์ พรินต์ติ้ง.
- อริสรา สมิต์ปรีชา. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอพนมสารคาม จังหวัด**
- ฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาษาอังกฤษ**
- Gottfredson, Michael and Travis Hirschi. (1990). **A General Theory of Crime**. Beverly Hills, CA: Sage.
- WHO. (1994). **Life Skill Education for Children and Adolescents in School**. London: Department of Health.
- เว็บไซต์**
- พินิตกาญจน์ ตุลาชม. (2556). **UN ทุ่มงบ 1.4 พันล้านเหรียญฯ ให้พม่าปราบยาเสพติดและอาชญากรรมข้ามชาติ**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก <http://www.voathai.com/content/burma-un-pt/2428096.html>.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา. (2557). **สถิติข้อมูลนักเรียนนักศึกษาปีการศึกษา 2557**. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2558, จาก <http://techno.vec.go.thtabid/766/ArticleId/3401/-2557.aspx>
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2554). **ความหมายของยาเสพติดและสารเสพติด**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 255, จาก <http://nctc.oncb.go.th/new/images/stories/article/year54/definitionOfDrug.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2522). **พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522**.

สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก <http://www.cupsrisomdej.net/law/prbyasepitd.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2551). กรอบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2551. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2558, จาก www.nccd.go.th/upload/content/5strategy51.doc

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). สถานการณ์ยาเสพติดภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน ระยะที่ 2 (ช่วง ตุลาคม 2552 – กันยายน 2553). สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2559, จาก [http://www.nccd.go.th/upload/content/suj.pdf\(7\).pdf](http://www.nccd.go.th/upload/content/suj.pdf(7).pdf)

